

sével kap...

óraban -

tt

enben egy

bel holtan

gyvergyoló

. Személy-

n sikerült

zeütközés-

alós áldo-

a népkép-

ni gyűlési

tások idő-

lésre. Ösz-

demokrata

őztatják le

zetőket

k a balol-

pe vételét.

között két

ni gyűlési

mmunista

g, mérnök,

gyszólván

őztatotta-

ségre.

ának égé-

rte az ál-

munkála-

velnek s

telen lesz

s épületé-

mitott egy

lgaikat a

semilyen

nennyivel

és ezen

ben ki is

resteri

ész-

28. (Aa

Jogászok

t és már

szakultá

ptek. A

otta ki-

álatoknál

eg, ama-

ultás bí-

ra szük-

sz kény-

be-

eske-

n át ér-

-colum-

entén be

s a két

két kilo

kormá-

g fötit-

csapat-

ellenség-

s a tüz-

rtá: Dr.

Kupfer

ekesebb

könyv.

monog-

y alak-

mekről

daadás-

siért és

téséért,

a zsidó

90 lej

yában.

adó Rt.

Baron

n: 9-77.

Taxa postală plătită în num. No. 224.713-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 1, negyedévre 3, fél-évre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetések díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bányásági újsóság egyetlen napilapja. Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

Budapest

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmentlen leveleket nem fogadunk el.

Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber F. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Péntek, 1933 márc. 3

5693. EV ADAR 5. XVI. ÉVI 51 SZÁM.

Várjuk az Igazság-ügyminiszter szavát

A zsidó képviselő a kamarában meginterpellálta az igazságügyminisztert, hogy tud-e arról az ügyészi kijelentésről, amely nyilvános bírói tárgyaláson súlyos rágalommal illette az egész zsidó népet. A szeszper védőügyvédei a bíróság előtt utasították vissza az ügyész kirohanásait.

Ha eddig nem tudott volna a történetekről az igazságügyminiszter, ezek után bizonyára értesült róla.

Ha pedig értesült róla, akkor kell hogy szava is legyen az ügyről.

Az igazság és a jog legfőbb öre meg kell találja a módját annak, hogy a jog minden szolgálja szigorúan megmaradjon a törvények keretei között és működése közben ne ragadtassa el magát olyan kijelentésekre, amelyeket éppen az ő kötelessége üldözni.

Eppen ezért türelmetlenül várjuk az igazságügyminiszter szavát.

50 ezer lej és a köztisztaság

Kellő időben hangoztattuk azt a véleményünket, hogy a köztisztaság tanulmányozására nem kell ötvenezer lejt meg-szavazni Kolozsvár városi tanácsának.

Felesleges dolog az, hogy két ur ötvenezer lejt elkölsön külföldön és aztán elmesélje Kolozsváron, miképpen seprük Párizsban az uccákat.

Kolozsváron nem olyan nagy dolog köz-tisztaságot csinálni. Csak meg kell nézni, hogy hol van a szemét és el kell takarítani onnan. És meg kell nézni, mitől ered a szemét és ezeket az okokat kell megszüntetni.

Mert az egyes ember sem külföldi magazinokból tanulja, hogyan kell reggel-kenéket mosakodnia. Rájön magától is.

És nagyon helyes, hogy hasonlóképpen gondolkodott a helyi revíziós bizottság is, mely megsemmisítette a tanácsnak ezt a sérelmes határozatát.

Azok az urak, akik köztisztasági ürgy alatt akartak külföldön kéjutazni, most szépen itthon fognak maradni.

Az ötvenezer lejből pedig a város alkalmazzon munkanélkülieket az uccák rendbehozására.

Tisztaság is lesz és néhány munkanélkülinek is lesz mit enni.

A gyűlölet exportja

Hitler ur körül most hullámanak az események. Hitler ur letartóztatja szinte pártkülönbségre való tekintet nélkül ellenségeit és azt hirdeti szelében-hosszában, hogy amíg a szükségrendelet fenn-áll, mindaddig kénye-kedve szerint avatkozhatik bele az emberi szabadság-jogokba.

És miközben a legkülönösebb terrorizmust hajtja végre, nyilatkozik a „harmadik birodalom” kereskedelem-politikájáról is. Nyilatkozik arról, hogy mi is az ő kormányának gazdasági programja. Mindenekelőtt kijelentette, hogy Németország nem szorul mezőgazdasági importra, legfontosabb teendője a termelésnek az, hogy függetlenítse magát a külföldi verseny árrömbölő konkurenciájától.

Hitler tehát a dunai agrárszágokból, így Romániából is, nem akar gabonát és tengerit importálni. Ezt az elgondolását kifejtette a külföldi újságírók előtt, akik közül valaki megkockáztatta a kérdést, nem fog-e ártani a német exportnak ez az új rendelkezés. Ha Németország nem fogja megrendelni és behozni a dunai államok mezőgazdasági termékeit, akkor azok az országok az ő ipari szükségleteiket minden valószínűség szerint nem Németországból fogják beszerezni és vég eredményben Németország gazdaságilag mégsem annyira zárt terület, hogy nyugodtan lemondhasson az agrárkülföldnek ilyen természetű támogatásáról.

Németország külkereskedelmi mérlege az utóbbi években aktív volt, de esőskendő tendenciával. 1930-ban 1,6 milliárd aktívumot mutatott, a múlt évben azonban már alig haladta meg az 1 milliárdot. A havonta megjelenő mérleg is esőskende-

Megnyitották a grivicai műhelyeket

Háromszáznyolcvan munkást nem vesznek vissza a munkába

Bucuresti-Bukarest, márcus 2. Ma reggel 5 órakor megnyitották a CFR grivicai műhelyeit. Ma reggel a vezetők a formálásokta végeztették el, amelyekre valamennyi munkást kötelezik. Mindenki alá-írt egy deklarációt, mely szerint a jövőben távöltartja magát olyan mozgalmak-tól, amelyek károsak az intézetre és a munkásokra. Azután kiállították az új személyazonossági igazolványokat, ame-lyek nélkül senki sem léphet be a mű-helybe. A tényleges munka holnap veszi kezdetét.

Együttal ma megkezdtek előlegek fi-zetését is február hóra a munkások szá-mára, ami teljes rendben folyt le.

A munkások közül 380-an nem térhet-nek vissza a műhelyekbe, mert a hadbíró-sági eljárás alatt állanak. 5000 munkás veszi fel pénteken reggel a munkát.

A költségvetés és hat új pénzügyi törvényjavaslat a minisztertanács előtt

23 milliárd a költségvetés végösszege

Bucuresti-Bukarest, március 2. Ma dél-előtt minisztertanács volt, amelyen Madgearu beterveztette a költségvetést, kö-szönetet mondva mindazoknak, akik a budget összeállításánál segítségére vol-tak. A költségvetést ígyekezett a mai ne-héz körülményeknek megfelelően elké-szíteni.

Vaida és Mirto köszönetet mondtak Madgearunak munkájáért és hangsúlyoz-ták, hogy a kormány szolidáris a költség-vetéssel.

Madgearu felhatalmazást nyert, hogy a büdzsével egyidejűleg a következő tör-vényjavaslatokat terjessze a parlament elé:

1. Az állandó gazdasági bizottságról szóló törvény.
2. A rendelkezési állomány felállítására.
3. A kommercializációs törvény módo-sítása.
4. A pénzügyminisztérium átszervezése
5. A cukoradó módosítása.
6. A községi pénzügyekről szóló tör-vény módosítása.

Vacu Nitescu ezután előterjesztette a mezőgazdasági szövetkezetekről szóló tör-vényjavaslatát.

A költségvetés végösszege 23 milliárd körül lesz. Madgearu a költségvetést hol-nap a király elé terjeszti és azután a kamara költségvetési bizottsága előtt ex-pozét fog tartani.

A Zsidó Párt a Marzescu törvény megszorítása ellen

„A rendkívüli intézkedések nem járulnak hozzá a kedélyek megnyugtatóhoz”

Landau deklarációja a Marzescu törvény vitájánál

Bucuresti-Bukarest, március 2. A ka-mara délutáni ülésén folytatták a Már-zescu-féle törvény megszorítására von-atkozó törvény vitáját. Vita során a Zsidó Párt nevében Landau képviselő az alábbi deklarációt olvasta fel:

„A Zsidó Párt, amely békére törekvő lakosságot képvisel, minden olyan intéz-kedést támogat, amely az ország nyugal-mának és fejlődésének biztosítására szol-gál. Azon a véleményen vagyunk azon-ban hogy a jelenleg érvényben levő tör-vények teljesen elegendőek e célra, kü-lönösen ha azokat őszintén és a törvény szelleméhez hiven hajtják végre az or-zszág összes állampolgáraival szemben.

Eppen ezért a Zsidó Párt ellene van minden rendkívüli intézkedésnek, annál is inkább, mert a rendkívüli intézkedések nést mutat. Ez így volt az autarchia előtt. Ha most Hitler urék megszüntetik a me-zőgazdasági importot, akkor nem jöhet más, mint a külkereskedelmi mérleg pasz szivája és ezzel együtt azoknak az álla-moknak az ellenszenva, amelyek eddig barátságban éltek Németországgal. Nem fontos nekik az ipari export, fődolog, hogy gyűlöletet exportáljanak.

Hitler tehát hiába hangsúlyozza kül-föld felé a barátság politikáját, a tények ellene beszélnek. Vagyis a népszerűtlensége otthon fog kezdődni és házon kívül fog folytatódni.

Amerika legnagyobb pénzintézetének csődje

A világ pénzemberei csodálkozással állanak az amerikai krízis előtt. Hogyan lehetséges egy akkora méretű összeomlás a REFINCO-nak (Reconstruction Finance Corporation) alig egy év előtt történt megalakulása után? Hiszen ezt az intézményt éppen a várható gazdasági krízis erősebb hullámzásainak megelőzésére, a hullámsapások gátjaként létesítették. És most, hogy a Refico nem vált be, mindenki azt mondja, hogy igaza volt azok-nak, akik aggodalmaskodtak az új intézmény jövője tekintetében.

Amikor nagy előkészülettel és igazi amerikai reklámmal nekiláttak a Recon-struction Finance Corporation megszer-vezésének, ez volt a jelszó:

„Megcsinálni a Reficot, hogy a vasuta-kat és a hitelintézeteket ne bolygassa meg a pénzkrisis!”

Veleje ennek a jelszónak pedig az volt, hogy a két fontos gazdasági tényező, a vasut és a bank a fizetéseket nem fogja pillanatig sem beszüntetni és mihelyt ennek a veszedelme mutatkoznék, a Refico mindenütt kéznél lesz, ömleni fog a pénz és a hitel egy pillanatra sem fog megintogni. Voltaképpen egy régi szük-séglet kielégítését jelentette az új intéz-mény. A Federal Reserve System az ame-rikai gazdasági életben már „konzerva-tívnek” bizonyult és egy gyorsüteműbb, szabadabb, a mai viszonyokhoz jobban hozzáigazodó központi intézetre volt szük-ség, amelynek legfőbb feladata egy olyan helyzetnek a elhárításában állott, amely a nemzeti hitelnek árthatott volna.

Az első hónapokban az inézethez fű-zött remények még megvalósulva látszo-tak. Miután megnyitották, alig vették igénybe a rendelkezésre álló letétnek 10-15 százalékát. De 1932 novemberétől már aggasztó mértékben folyósította a Refico pénztára a dollármilliókat.

Michigan állam bankeseményei bi-zonyos jelenségekre sajátos fényt vetnek. Amikor szó volt arról, hogy a megostromolt bankok a közönség megnyugtatósa-ra nagyobb százalékát adják ki a betétek-nek, természetesen azzal akarták ezt meg-tenni, hogy igénybe vették volna a Re-ficot, amelyről akkor derült ki, hogy erre képtelen.

Az intézet vezetősége ekkor azzal áll-tott elő, hogy nincs más hivatása, mint Amerika gazdasági életének megnyugta-tása, arról azonban szó sem lehet, hogy egyes államok bankjainak ügyeit ren-dezze. Ez megingatta most már a leg-főbb és a legmodernebb amerikai inté-zetbe vetett hitet is. És már arról volt szó, hogy feloszlassák. Ez azonban nem vezetné megoldás felé a súlyos gazda-sági problémákat. A szakértők egy része az állami kiadások erős lecsökkentésében és az állami költségvetés kiegyensúlyozá-sában keresték a megoldást. Ehhez két-ségtelenül szükség lett volna az adóren-dszer megváltoztatása, ami azonban a Je-len krízises körülmények között, políti-kai megrázkódtatások nélkül, aligha ke-resztülvihető.

A legtekintélyesebb pénzügyi szakem-berek még mindig azt vallják, hogy en-nek az intézménynek egyedül van hiva-tása arra, hogy rendbehozza az Észak-amerikai Egyesült Államok pénzügyeit. Ragaszkodnak hozzá és azt akarják, hogy lehetőleg semleges vezetést alá kerüljön, ami a legnehezebb megoldások egyike. Amerikában ugyanis a lokális érdekek-nek nagy szerepet adtak az ilyen gazda-sági közintézményben. Minden állam és minden község igyekszik az ő embereit e fajta pozícióba helyezni azért, hogy szükség esetén könnyen juthasson köleső-nökhöz. Viszont nem nagyon szívesen vállalkoznak jöhitelü emberek arra, hogy állandóan ki legyenek téve gyanúsítgá-soknak. Az intézet eddigi működése tápot is adott a gyanúnak és pedig azért, mert

1932. februárjától terjedő munkateljesítményéről nem adott kimutatást, annak ellenére, hogy köztudomás szerint a dollárok százmillióit kölcsönözte ki. A nyilvánosság kritikáját kihívták azzal is, hogy Charles Dawes, az Unio volt alelnökének és generális bankjának Chicagóban 90 millió dollárt adtak kölcsön ugyanakkor, amikor a bank állománya a városban nem volt több, 95 milliónál. Ellenben túrték, hogy Chicagóban a kisebb bankok, amelyekben kisebbek voltak érdekelve, bezárják pénztárait.

Hasonló visszaélészerű eljárást tanúsított a Refico a vasutak körül. Nemcsak a vasúti részvények támogatására adtak pénzt, hanem főleg magánosok pénzügyi kellemetlenségein segítettek. 1932 márciusában a Missouri Pacific vasúttársaságának 6 millió dollárt kölcsönöztek csak

azért, hogy a vasúttársaság elégitse ki a J. P. Morgan et Compani céget. Hasonló kölcsönöket folyósítottak a Baltimore és Ohio vasúttársaságoknak, nyilván a betétesek nagy tömegeinek rovására, ami most bosszulta meg magát azzal, hogy az intézmény a legnépszerűlenebbek egyikevé vált. A sajtóban parlamenti vizsgálóbizottságot követelnek egyelőre azért, hogy törvény készüljön az eféle „eltévelyedések” megelőzésére.

Nem valószínű, hogy a Refico intézménye meg tudta volna a krízis hatalmas előretörő hullámaát gátolni. Ahhoz nem elegendő egy — bármilyen jól megszervezett — pénzügyi kör. Gazdasági, társadalmi és politikai elemekből tevődik össze a krízis ezeknek a tényezőknek tehát együtt kell működniük, ha a válságot nem is teljesen, de jórészt el akarják simítani.

Amerika elnökének trónralépése

Hogyan történik a Fehér Házban az új elnök installációja?

Newyork, márc. 2. Az USA elnökét novemberben választják, de hivatalát csak a következő év március negyedikén, tehát most szombaton foglalja el. Amerika köztársaság és az államfőt nem koronázzák, csak — bevezetik hivatalába.

Ennek az installációnak igen ünnepélyes ceremóniája van és a szertartás annyira ragyogó, annyira tiszteletet parancsoló, hogy a királyi koronázásokra emlékeztet. Nagy felvonulás, zene, katonaság, parádé, eskütétel és a polgárság hivatalos üdvözlő felvonulása.

Az elnök hivatalbalépésének napja állami ünnep és ezen a napon egész Amerika minden számottevő politikusa Washingtonba utazik. Minden állam kormányzóját, minden nagyobb város polgármesterét, minden közhivatal vezetőjét, a bíróságok elnökeit meghívják a Fehér Házba és a külföldi államok külön ünnepélyes delegációkkal képviselik magukat ezen az ünnepségen. Ha valamelyik ország elmulasztaná ennek a külön követségnek a kiküldését, az amerikai külügyminisztérium ezt sértésnek tekintené és magyarázatot kérne.

Nemcsak Washingtonban, hanem az egész óriási országban ünnepnap hangulat uralkodik. A házakat fellebörgözzék és a középületeken, a külföldi követségeken a nagy állami lobogókat lengeti a szél. Majdnem minden városban nagy tüzijátékokat és nagy felvonulásokat rendeznek, a parkokban és a nyilvános tereken zenekarok játszanak, a templomokban ünnepi istentiszteleteket tartanak.

Az eskütétel nagy ünnepségét a rádió közvetíti és tudni kell azt, hogy a rádió Amerikában úgy odatartozik minden lakáshoz, mint a lámpa, vagy az ablak, úgy hogy Amerika egész népe a rádió közvetítésével tanuítja leszáll az ünnepségnek.

Egészen bizonyos, hogy az üzleti reklám most is megtalálja a maga számításait, mert az amerikai ember az üzletet a legszentebb és legnagyobb dolognak tartja és senki sem csodálkozik majd azon, ha a közvetítés előtt a rádió ezt fogja kiabálni:

„Az elnök felesége kíséretében már érkezett a Delavare Avenueig. A programot az IDEX Corzett Company ismerteti, amely a legideálisabb füzöket készíti. Ezeket a füzöket minden jobb divatárú kereskedésben megkapni.”

... A program maga ez: Az elnök elindul a Capitoliumra. Előtte a menetét egy zászlóalj tengerész nyitja meg, előtük a zenekar halad. Az államokat a kormányzó képviselik, akik az elnök után haladnak. Minden kormányzó előtt saját államának zenekara és csapatai menetelnek. Ez után következnek a diplomáciai testület, amelyet díszruhás lovascsapatok kísérnek, a menet utolsó kocsijában a volt elnök ül. Ez a legtragikusabb része az ünnepségnek. A volt elnök ezen a napon elfelejtett ember, senki sem köszönti, az éljenzések nem, senki nem szól, és ezen a napon tragikus élességgel domborodik

ki az a szomorú tény, hogy igazi népszerűség nincs Amerikában.

A menet a templomba vonul, ahol a legidősebb püspök celebrálja az istentiszteletet. Itt meg kell említeni, hogy Amerikának mindig protestáns elnöke volt. Tafft unitárius volt.

A templomnál a menet a Capitoliumba vonul, ahol megkezdődik a szertartás. A legfelsőbb bíróság valamennyi bírája várja az elnököt. Ők jelentik a legmagasabb tekintélyt Amerikában és az amerikai bíróság tulajdonképpen politikai hatalom is és a legfelsőbb bíróság tagjai Amerika legtekintélyesebb emberei. Fekete selyem talárokban állnak, így várják az elnököt és a legfelsőbb bíróság elnöke az elnök előtt felolvassa az esküformát. Az elnök megfogadja, hogy mint az állam feje, az állam ügyeit az alkotmány szellemében fogja vezetni. Ezután egy másik bírólolvassa a másik esküformát, amelyben az elnök, mint az ame-

A Zsidó Párt választási jele

a tömör kör

I. számú lista.
Március 6-án minden öntudatos zsidó választó erre szavaz.

rikai hadsereg és a haditengerészet legfőbb parancsnoka teszi le a fogadalmat. A püspök rövid imát mond, ezután felhangzik a himnusz és megkezdődik a hagyományos gratuláció. Ezen a napon az elnök sokezer emberrel fog kezét.

A menet most a Fehér Házba vonul, ahol lunch következik. Este a Fehér Ház nagytermében, amely olyan, mint egy tornaterem, a hagyományos installációs bálát tartják meg. Ez a bál a legnagyobb ünnepség, amelyet Amerika ismer és csodálatos fényvel és pompával rendezik. A külföldi követek egyenruhái, kintüntései, a hölgyek csodálatos ékszerei, a gazdagság és pompa fényét adják meg ennek a bálnak.

A szolgálk biborpiros kabátokban, fehér selyem harisnyákban, pudeser parókákban szolgálnak fel. Az elnök és az államok kormányzóinak frakkban vannak, katonai kísérek teljes katonai díszben pompáznak.

Végül „az ország első asszonya”, vagy az elnök felesége vagy az elnök nővére, vagy más közeli nőrokona, akinek ez a hivatalos címe, a vendégeket asztalhoz vezet és ezzel befejeződik az ünnep.

Ugyanekkor az egész országban örömmámorba ujong a nép. Tüzijátékok, zenés felvonulások, bálak vannak minden városban és a legkisebb faluban is.

Egész Amerika megünnepeli az elnök installációjának napját.

Legszebb modellek!

Feles számozású új kényelmes formák!

Puha hajlékony kidolgozás

Utolérhetetlen tartósságu gyermekcipők

Talpbavésott árak!

FARKAS IGNATZ

cipőáruháza

Cluj - Renner palota

ALAPITVA : 1885

A palesztinai arabok új zsidóellenes mozgalma vereséget szenvedett

A fő kormányzó lehűtötte a tulzó arab ambíciókat. Lemásolják a hinduk 'Non cooperation'-mozgalmát

Jeruzsálem, február 2. A palesztinai arab exekutívé konferenciát hívott össze a zsidó befolyás elleni harc céljából. Az értekezlet hatvan tagú küldöttséget menesztett a palesztinai fő kormányzóhoz, hogy átnyújtsa a konferencia határozatait, amelyek a zsidó bevándorlás és földvásárlás betiltását követelik a kormánytól. A fő kormányzó hír szerint, rendkívül hidegen fogadta a delegációt. Az arab exekutívé eredeti terve az volt, hogy a konferencia összes résztvevőit felvonultatja a kormányzó palota elé, de a zsidóknak való földeladás kérdésében fennálló véleménykülönbségek következtében nem tudták létrehozni ezt a demonstrációt.

Az arabok konferenciája felhatalmazta az exekutívét, hogy vádat emeljen a legfőbb bíróságnál és így bírja rá a kormányt egy a zsidók ellen irányuló földvásárlási tilalom kiadására.

Az a hívös fogadtatás és az a válasz, amit a fő kormányzó adott az arab delegációnak, hideg tusként hatott a konferenciára. Sir Arthur Wauchope fő kormányzó ugyanis a következőket mondta a küldöttségnek:

— Amit önk akarnak, lehetetlen. Nekünk nem áll módunkban a zsidóknak megtiltani a földvásárlást. A kormányban a zsidó bevándorlás lezárása sem áll szándékában, mindaddig, amíg szüksége van az országnak munkásokra.

A küldöttség tagjai ezután a Shaw és a Simpson-jelentésre mutattak rá, amelyben a ról van szó, hogy a zsidók földvásárlása földnélkülivé tett arabok

kat. A fő kormányzó erre a következőt válaszolta:

— A kormány igyekszik megoldani a földnélküli arabok kérdését, ez azonban távolról sem jelenti azt, hogy elzárják a zsidók elől a földvásárlást.

Amikor a delegáció a fő kormányzónál tett látogatás után visszalépett a konferenciára és jelentést tett a lefolyt beszélgetésről, óriási meglepetés és izgalom vett erőt a konferencia tagjain. A március 5-re tervezett általános sztrájk proklamálásának szándékától azonban a konferencia visszalépett az azal az indoklással, hogy a mai helyzetben pusztá demonstratív sztrájk nem elegendő az arab követelések számára. Ezután az indiai nemzeti mozgalom példájára, non cooperationt hirdettek meg a kormánnyal szemben és elhatározták a kormány bojkottálását minden társadalmi megnyilatkozásban. Elhatározták továbbá, hogy március 26-án nagy arab konferenciát hívnak össze, amely a non cooperationt fogja kidolgozni.

Keresztények a zsidó fronton. Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezetét tárja fel ez a pompás könyv. Tizenhárom rendkívül érdekes monográfia a történelem azon keresztény alakjairól, tudósokról, írókról, fejedelmekről és diplomatákról, akik páratlan odaadással küzdöttek a zsidó nép jogaiért és szebb jövőjéért. Palesztina felépítéséért, olyan időben, amikor ezt maga a zsidó nem akarta. A könyv ára fűtve 90 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Régi Bécsnek minden bája, csengő-bongó muzsikája a

„Schönbrunni állom”

A SELECT-mozgó következő brilliáns filmje. Ezen filmet

Martha Eggerin, Hermann Tolmiz, Hans Junkermann, Verebes Erno

kitűnő alakítása és pompás összejátéka a szezon legsikerültebb filmoperettjei közé sorozza.

A
csusz
érem

amelynek eg

Bucuresti-Bu
kes leltre bu
a dambovitame
rában. A közse
nak közelében
nek következ
részlegű szak
szakadéokban
mérőjü és
éremre.

Az érem eg
terisztikus fej
világosan. Rö
állat, mig hal
Köntösének g
a héber betűk
Az érem má
ber betűkkel
rancsolat szöv
idegen istenei

A rika lelet
zeti Muzeumb
szükséges utm
kérte M. A.
a kiváló kelet
zsidó tudomá
zetője.

Halevy fóra

A le
nem je

Stern Al

Cluj-Koloz
Kelet tud.) A
gyedik szekci
megjelentek a
okmánybélyeg
Stern Albert
vannal men
ról, amit dr.
tett szóva.

hogy az egész
Albert áll, ak
lás nem tartl
minus halasz

A törvény
két vádlottja
lis 6-ra tüzte
Érdekes mon
Penes, mono

A b
ügye
CF

A bizottsá

Bucuresti
Uj Kelet tu
tai véres m
tő ostromál
ban több fe
lyekben a s
igazgatóság
ért. G. M.
szerint sor
ket és igaz
kirobbanás
sában felek

Ezzel kap
sága vizsg
vezetői k
nyert befe
ról a CFR
adott ki. E
tázta a me
teljes mé
ritja a s

valószínűle
kalmat. A
vetkezőkép
Az állan

A Dambovica-megyei földcsuszamlás alkalmával bronzéremre bukkant egy teológus,

amelynek egyik oldalán Mózes feje, a másikon pedig héber betűkkel a második parancsolat van kivésve

Bucuresti-Bukarest, március 2. Erdélyben leletre bukkant egy fiatal teológus a dambovitamegyei Vinerea község határában. A község dombon lévő templomának közelében földcsuszamlás volt, amelynek következtében mintegy 20 méter mélységű szakadék keletkezett. Ebben a szakadékban bukkant egy 35 mm. átmérőjű és 8 mm. vastagságú bronzéremre.

Az érem egyik oldalán Mózes karakterisztikus fejének balprofilja vehető ki világosan. Rövidrenyirt dákszakáll övezi állát, míg halántékánál kosszarv látható. Kétfőtűs gallériájára tisztán olvasható a héber betűkkel kivésve: „Ne legyenek néked idegen isteneid Én előttem“.

Az érem másik oldalán ugyancsak héber betűkkel van kivésve a második parancsolat szövege: „Ne legyenek néked idegen isteneid Én előttem“.

A rika lelet Bukarestbe jutott a Nemzeti Múzeumba, amelynek igazgatója a szükséges utmutatások céljából magához kérte M. A. Halevy bukaresti főrabbit, a kiváló keleti történészt, aki egyúttal a zsidó tudományok egyesületének is vezetője.

Halevy főrabbi kutatásai rendkívül ér-

dekes megállapításokra vezettek. Eszerint a dambovitamegyei Vinereban talált éremnek mását pár évvel ezelőtt találta meg Bulgáriában, Rusciuk közelében Boris Satz, a jeruzsálemi Bezelel-múzeum vezetője. A Bezelelben látta az érdekes leletet Halevy főrabbi is.

A lelet nem pénzdarab, hanem érem, amelyet, vagy amelyhez hasonlókat a középkorban készítettek mágikus, vagy hasonló célokból zsidó, vagy keresztény kabalisták, alchimisták, vagy szabadkőművesek.

Reushleimnak, a középkor vége felé élt humanistának egyébként egész tanulmányai van ezekről a leletekről.

Halevy főrabbi szerint a további kutatások minden bizonnyal meglepő eredményekre vezethetnének Dambovita és Muscell megyékben. Ebben a két megyében olyan középkori kolóniák terültek el, amelyekben zsidók is éltek, sőt ezek a zsidók vezető szerepet tölthettek be, orvosok, tudósok, irástudók vagy főtanácsadók voltak. Erre vall egyébként Jidovica nevű várom is, amely még ma is látható Dambovita és Muscell megyék határán. (h. e.)

Hasonló - de....

Az igazgyöngyöt sikerül meglepő jól utánozni. Külsőleg a megtévesztésig hasonlít a valódihoz s mégis mily óriási különbség van a kettő értéke között. Így áll a dolog az ELIDA Lanolin-szappannal is. Igaz, hogy utánozzák, de tökéletes minőségét nem érik el. Ügyeljen tehát a vásárlásnál erre a névre:

ELIDA

LANOLIN SZAPPAN

Atanaziu mérnök mindig biztosította a munkásságát, hogy a megadott kedvezményeket ténylegesen alkalmazni fogják és minden intézkedést megtett, hogy a rendeletek végrehajtását minden késedelem nélkül biztosítsa, mert a vonatkozó rendeletek csak 1933 február 8-án jelentek meg.

Nem küldött vissza a hordárok csoportjába csak hét hordárt, ezt is csak az osztályfőnökök kérésére, akik azt állították, hogy ezek a hordárok alkalmatlanok arra, hogy továbbra is segédmunkási minőségben dolgozzanak.

A képviselő vádjai

A Cantacuzino képviselő által megnevezett munkások közül egyik sem örvend különleges fizetési kedvezményeknek, a munkások egyike pedig nincs is alkalmazva a grivitai műhelyeknél.

Atanaziu mérnök soha nem volt Teucubiban és így soha nem lehetett ottan konfliktusa a munkásokkal. A munkásokkal való hivatali összeköttetésben mindig mérsékelt, emberies és jóindulata volt. Nem verte meg Bella munkást.

Nem volt két fizetési lista

A munkásoknak az a delegációja, amely 1933 február 14-én jelent meg előtte, nem is az 1933-as fizetési listáról tárgyal. Soha nem tett olyan nyilatkozatot, amelyet olyképpen lehetne interpretálni, hogy

a műhelyekben kétféle fizetési lista van.

Az incidensek egész ideje alatt Atanaziu mérnök állandóan a műhelyekben tartózkodott és kontaktust tartott fenn a munkásokkal és küldöttségeikkel. Így megállapítást nyert, hogy azok a vádalmelyekkel a képviselőházban és a közlekedésügyi miniszterhez intézett nyílt levélben Cantacuzino képviselő hozott fel Atanaziu mérnök ellen,

teljes mértékben alaptalanok, téves és rosszindulatú értesüléseknek tudható be acélból.

hogy Atanaziu mérnök számára kedvezőtlen atmoszférát teremt.

Köszönet a mérnököknek

A CFR igazgatótanácsa tudomásul véve a vizsgálatnak ezeket az eredményeket, őszinte köszönetét tolmácsolja Atanaziu Constantin és Nicolau Victor mérnököknek a bukarest-grivitai műhelyek főellenőreinek és az összes, ezekben a műhelyekben dolgozó mérnököknek lelkeségükért és tapintatukért, melyet ezalkalommal mutattak, valamint a tisztelőre méltó felfogásért, amelylyel megértették, hogyan álljanak egyrészt az intézmények védelmére, másrészt pedig hogyan segítsenek a munkásságon, amelynek irányítása az ő hatáskörükbe tartozott.

Eddig szól a CFR hivatalos nyilatkozata, melyre a parlamentben interpelláló képviselő valószínűleg reflektálni fog.

A legkényesebben érdekelt vádlottak nem jelentek meg a bélyeghamisítási per első tárgyalásán

Stern Albert orvosi bizonyítvánnyal mentette ki magát, Április 6-ra halasztották a monstreper főtárgyalását

Cluj-Kolozsvár, március 2. (Az Új Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék negyedik szekciója előtt csütörtökön reggel megjelentek a sok port felvert kolozsvári okmánybélyeg hamisítási per vádlottai. Stern Albert azonban orvosi bizonyítvánnyal mentette ki magát a tárgyalásról, amit dr. Ghilezan Livius védőügyvéd tett szóvá. Hangsúlyozta Ghilezan dr. hogy az egész pernek központjában Stern Albert áll, akinek távollétében a tárgyalás nem tartható meg és ezért rövid terminus halasztást kér.

A törvényszék miután a pernek még két vádlottja letartóztatásban van, április 6-ra tűzte ki a bűnügy főtárgyalását. Érdekes momentuma volt a pernek, hogy Penes, monopól pénztári raktárnok akit

a vádirat vádlottjának minősített, tiltakozott a minősítés ellen, hangsúlyozta, hogy ő csak mint tanu szerepelhet ebben a perben.

Azok a vádlottak, akiknek elsőrendű érdekük, hogy a tárgyalást hamarosan megtartsák, csütörtökön is teljes felkészültséggel jelentek meg és elhozták összes okmányait, amelyekkel a konfuzus ügyben való szerepeiket tisztázhatták. Csak azok maradtak távol és mentették ki magukat különböző indokollással, akiknek volt mitől tartaniuk, így Stern Albert és a pernek egyik tanuja, akit a vádirat vádlottjának sorolt a vádlottak közé. A védelem nagy erőfeszítéseket tesz, hogy április 6-ra a per összes szereplőit elővezessék a tárgyalásra.

A bukaresti véres események ügyében befejezte vizsgálatát a CFR igazgatóságának külön bizottsága

A bizottság, vizsgálatának eredménye képen elhárítja a felelősséget a műhely igazgatóságáról a véres eseményekért

Bucuresti-Bukarest, március 2. (Az Új Kelet tud.) Ismeretes, hogy a grivitai véres munkássztrájk és az ezt követő ostromállapot után a képviselőházban több felszólalás hangzott fel, amelyekben a szónokok a CFR műhelyének igazgatóságát tette felelőssé a történetekért. G. M. Cantacuzino képviselő névszerint sorolta fel azokat, a mérnököket és igazgatókat, akiket a sztrájk kirobbanásában és annak véres elfojtásában felelősnek talált.

Ezzel kapcsolatban a CFR igazgatósága vizsgálatot rendelt el a műhely vezetői között. A vizsgálat tegnap nyert befejezést és ennek eredményéről a CFR igazgatósága kommunikált adott ki. Ez a kommuniké, amely tisztázta a megvádolt igazgatókat és

teljes mértékben a munkásokra hárítja a sztrájk véres elfojtásának felelősségét.

valószínűleg még vitákra fog adni alkalmat. A nyilatkozat egyébként a következőképpen hangzik:

Az államvasutak igazgatótanácsa G.

M. Cantacuzino képviselő urnak a parlamentben a február 16-17-ki incidensekkel kapcsolatos felszólalása miatt vizsgálatot rendelt el, amelyet egy, az igazgatóság tagjaiból alakult bizottság vezetett le és jelentését február 27-én nyújtotta be az igazgatótanács üléséhez.

Atanaziu Constantin nem erőszakolta a munkásokat

Ennek a vizsgálatnak eredményei a következők:

Atanaziu Constantin mérnök, a bukaresti grivitai műhelyek igazgatója, minden esetben fogadta a munkások küldöttségeit annak a két napnak kivételével, amikor konferencián vett részt éppen a munkásokat közvetlenül és legnagyobban mértékben érdeklő kérdésekben.

Nem kényszerítette munkára és nem bántalmazta Scripnic munkást, nem is szabadságolta és nem szabadságolta Pascu Nicolae munkást sem, akinek ügyében egyébként éppen ellenkező döntést hozott, amikor visszavette a műhelybe.

A német-cseh viszálkodás miatt válságba jutott a csehszlovák kormány

A német kormánypartók kényes helyzetbe kerültek

Prága március 2. A csehszlovák parlament legutóbbi ülésén úgy határozott hogy három német képviselő mentelmi jogát felfüggeszti. Ezeket a német képviselőket az ügyészség azzal vádolta, hogy a szudeta németek között olyan agitációt kezdtek, amelynek célja Csehszlovákia egyes területeinek elszakítása az országtól.

A két legnagyobb német párt, amelynek képviselői a kormány tagjai e miatt a határozat miatt felhagyottak és a német pártok szónokai élesen támadták a kormánykoalíció többi pártjait. A cseh nemzeti párt e miatt azt követelte, hogy a német miniszterek mondjanak le. Később ezt a követelést úgy módosították, hogy megelégszenek azzal, ha a német pártok bocsánatot kérnek azért, mert a koalíciós fegyelmet megsértették. A cseh nemzeti párt azzal fenyegetőzik, hogy abban az esetben, ha a német pártok ezt a követ-

elést nem teljesítik, akkor Manusek kereskedelmi miniszter, aki a kormányban a cseh nemzeti pártot képviseli, le fog mondani.

A miniszterelnök kijelentette, hogy ezt a kérdést a minisztertanács mindaddig nem tárgyalta le, amíg Benes visza nem tér Genfből, mert a német pártok eltávolítása a kormányból olyan fontos kérdés, hogy Benes nélkül nem lehet dönteni. Politikai körökben izgatottan várják a fejleményeket.

— Eljárás folyik az osztrák vasuti sztrájk résztvevői ellen. Bécsből jelentik: Salzburg és Innsbruck pályaudvarairól visszarendelték a katonai karhatalmat. A vasutassztrájkban részt vettek ellen folyik az eljárás. A magasabb állású alkalmazottakat, hír szerint, elbocsátják a szolgálatból, míg a többiek ellen szigorú fegyelmi intézkedéseket fognak kihirdetni.

Dr. Klein Miksa méltóságjeljes beszédben utasította vissza Colfescu ügyész antiszemita kirohanását

„A zsidó nép nem a bűnözők népe, mert a zsidóság adta a világnak az erkölcsiség alapelveit“.
Elévült a szeszper?

Cluj-Kolozsvár, március 2. (Az Uj Kelet tud.) A szeszper tegnap délutáni tárgyalásán dr. Mircea Georgescu tartotta meg rendkívül érdekes beszédét. Mircea Georgescu dr. a jogi rész fejtegetésével kezdte és jogi szempontból lehetetlennek minősítette azt, hogy a szeszpervényt a büntetőködexszel hozzák kombinációba. Ismertette azokat a törvényeket, amelyek az állami jövedelmek megvédésének célját szolgálják és különbözőképpen büntetik a pénzügyi kihágások bűnöseit. De akármennyire is súlyos büntetéseket ír elő a szeszpervény, melyben büntügyi fogalmak is előfordulnak, ez a törvény megmarad kihágási törvénynek, amit igazol az is, hogy

a törvény minden szakaszában előfordul a „kihágás“ szó.

A kihágási perek pedig elévülnek, az erdélyi kihágási kódex értelmében félv, a regáltbeli kihágási törvény szerint pedig egy év alatt. Mintán az állítólagos kihágások és az eljárás megindulása között ez az egy év már eltelt, a perben ítélet nem hozható.

Rátér ezután az általa képviselt vádlottak dolgaira, ismerteti azt a disztinkciót, amelyet a szeszpervény 159-ik szakasza a szeszgyáros és a szeszkereskedő között tesz. Végül vádlottainak felmentését kéri, mert egyikük sem követte el a terhükre írt bűncselekményt.

Dr. Klein Miksa visszautasítja az ügyész zsidóellenes vádjait

Csütörtökön reggel még dr. Bálint József tartotta meg beszédét és ezután került sor dr. Klein Miksának nagy érdeklődéssel várt beszédére, amelyben méltóságjeljesen utasította vissza Colfescu ügyész zsidóellenes vádjait. A tárgyalóterem közönsége és a bíróság tagjai is feszült figyelemmel hallgatták meg dr. Klein Miksa beszédét, mely a következőképpen hangzott:

Mielőtt a vádlottak védelmét előterjeszteném, kénytelen vagyok az ügyész urnak két kifejezésével pár percig foglalkozni, mert mint zsidó ember erre morális kötelemem van. Nem is tudnék addig itt a bíróság előtt eleget tenni hivatalbeli kötelememnek, amíg ez a kis személyi kérdést el nem intéztem.

Ami rendjén van...

Jóleső elégtétellel vettem tudomásul az ügyész urnak azt a nyilatkozatát, hogy egyelőre, mint a bíróság előtt a vádlottak vallás és nemzetiségi, faji hovatartozásának nem játszik szerepet. Ez így is van rendjén, ennek így is kell lennie. Ezt követeli a törvénytervezet. Ez az emberi társadalom legerősebb pillére. Így diktálta ezt az erkölcsi világrend!

...és ami nincsen rendjén

Épp ezért rosszul csegett itt ebben a teremben az ügyész urnak az az elszólása, hogy

„...ime a vádlottak 90 százaléka nem tartozik a keresztény vallásuk közé, hanem mások, mondjuk ki: zsidók. Épp ezért vannak bizonyos faji tulajdonságaik, amelyek az emberi társadalom és organizáció bontására törekszik.“

Más az etikai világnevetük, mint nekünk. Talán azért is, mert évszázadokon át a gettóban éltek.“

Valami ilyesmit mondott az ügyész ur, alátámasztásul vádjának.

Mit örökölték a zsidók őseiktől?

Hát ez nagyon igazságtalan érvelés, mert amit mi zsidók őseinktől örököltünk s amit 4 ezredév óta generációról-generációra átmenekítünk az: a legtisztább erkölcsi elv megőrzése, a felebaráti szeretete s az embernek az Istenhez való hasonlóságra való törekvése, a magasabbrendű ember világnézete, a minden szépség és jónak a megbecsülése. Ezt hirdeti vallásunk, ezt örököltük, ezt adjuk át örökségként gyermekeinknek, ezért tudunk fenmaradni és ezért fogunk fenmaradni.

Mi nem örököltünk bűnöket, mert büszkén vallom, hogy mi ajándékoztuk meg a világ népeit erkölcsi elvekkel.

A kótábla erkölcsi parancsait soha helyettesíteni nem lehet.

Vannak bűnösök közöttünk, ép ugy.

mint vannak minden más nép, vagy felekezet körében. Nem vagyunk sem jobbak, sem rosszabbak, mint más népek s ezért minden olyan vád, amely általánosan, igazságtalan.

A gettó...

Igaz az, hogy hosszú évszázadokon át a népek gyűlölete és butasága arra kényszerített minket, hogy a szűk gettó falai között éljünk. De én, a gettóba zárt zsidó ősek kősei gyermeke kétféle gettót ismerlek.

Az egyik — folytatta dr. Klein Miksa — a külső gettó, amelynek falát a butaság és a gyűlölet építette fel és amelyet a civilizáció és a fejlődés, a kultúra romokba döntött. De ezen gettón belül létezett és létezik egy belső gettó, amit mi magunk építettünk fel magunknak szent mártíriummal a magunk megmentésére.

Ez a belső gettó: szent vallásunk, tradícióink védelmére épült, hogy soha ne szálljon belébe az erkölcsi tisztaságnak és az etikai világrendnek legfelsőbb eszméje, a felebaráti szeretet és az igazság szeretete. Ezt hordozzuk ma is, ezt nem lehet lebontani, ezt vállaljuk ma is.

A külsőt koronként hol lebontották, hol felépítették, de a belsőt mi magunk őriztük és őrizzük meg ellenségeinkkel szemben. Csak addig fogunk létezni, amíg ezt fenn tudjuk tartani. De enélkül élni nem is akarunk.

Enélkül élni a halált, a megsemmisülést jelenti.

Látja, ügyész ur...

Látja, ügyész ur, ezért volt igazságtalan, amedőn a gettót más vonatkozás-

Fegyelmi eljárást indítanak az osztrák vasutas-sztrájk összes résztvevői ellen

Bécs, március 2. A tegnapi vasutas-sztrájkkal kapcsolatosan 27 vasutasbiztonsági felfüggesztett állásból. Az 1-13 fizetési osztálybelieknél fegyelmi eljárásról kivül 4 százalékos fizetés levonást

fognak alkalmazni, a többi fizetési osztálybelieknél fegyelmi eljárást folytatnak le a sztrájkban résztvevők ellen. Ettől függetlenül az államibiztonság vádiratot fog készíteni az összes sztrájkoló ellen.

A bankválság miatt Anglia felé menekül az amerikai tőke

Egyes kanadai bankok már nem honorálják az Egyesült Államok által rájuk intézvényezett csekket. Kanszban szombaton hirdetik ki a bankmoratóriumot

London, március 2. Az amerikai bank válság miatt a tőke Anglia felé menekül. A dollárkínálattal szemben intenzív fontkereslet mutatkozik s ezért kombinációba vehető a font nemzetközi értékelésének nagyobb javulása.

Az amerikai pénzügyi körök ugyan azzal igyekeznek magyarázni a jelenséget, hogy a kamatoztatás lehetősége jelenleg Londonban jobb, mint Newyorkban, de ezek a magyarázatok alig rendelkeznek a valószínűség jellegével.

A mai londoni lapok szerint Angliában em látnak szívesen a font hirtelen feljavulását s ezért máris nagyarányú dollárvásárlással igyekeztek ellensúlyozni a font iránt megnyilvánult nagy keresletet.

Egyidejű párizsi jelentés szerint egyes kanadai intézetek már nem honorálják az Egyesült Államok bankjai által rájuk intézvényezett csekket. A hír az egész világ pénzpiacain igen kedvezőtlen hatást keltett.

Egyidejűleg Tennessee és Kentucky amerikai tagállamok parlamentjei több napos bankmoratóriumot léptettek életbe. Kanszban szombaton kihirdetik a bankmoratóriumot.

London, március 2. Beavatott helyről származó közlések szerint a hadiadósságok kérdésében egyelőre sir Ronald Lindsay washingtoni nagykövet és a nagykövetség szakértői fognak tárgyalni az amerikai kormányférfiakkal s csak azután, hogy a tárgyalások már

bizonyos előrehaladást tettek, fog sor kerülni az angol delegáció kiutazására.

Newyork, március 2. Alabamában 10 napos bankmoratóriumot léptettek életbe. Louisiana, Mississipi, Oklahoma, Kalifornia kormányzóik hasonló intézkedést rendelkeztek el. Washingtonban újabb hat kisebb pénzintézet zárta be pénztárait. A washingtoni szenátus két éves moratóriumot szavazott meg családi házak és kis-

A japán delegáció utasítást kapott a leszerelési konferencián való további részvételre

Genf, március 2. A japán leszerelési delegáció utasítást kapott Tokióból arra, hogy továbbra is vegyen részt a leszerelési konferencia munkájában. A delegáció összetételében mégis némi változások állnak be, mert a katonai és tengerészeti szakértők egyrésze jelentés tételre hazatért a Távolkeletre.

Kreuger gyufakirály szerelmei. Ingeborg Eberth rendkívül közvetlenül megírt könyve Ivar Kreugerről, amelyen keresztül bepillanthatunk e zseniális pénzembernek vagy kalandornak felfokozott szerelmi életébe és gyönyörűségeibe. A könyv kapható az Uj Kelet könyvostályában. Ára csak 57 lej.

A Zsidó Párt választási jele

a tömör kör

I. számú lista.

Március 6-án minden öntudatos zsidó választó erre szavaz.

Hálás kis nő

— Bus Fekete László vigjátékának bemutatója a kolozsvári Magyar Színházban —

A hálás kis nő tulajdonképpen egy hálátlan kis nő, mint a kis nők általában. Az öregedő demontól elszipkázza a „kiváló“ szinpadit szerzőt, holott az öreg demont teszi számára lehetővé, hogy a pucerájós szakmából a démoni hivatás magaslatán, helyesebben puha párnákkal bélelt fundamentumára helyezkedjék.

Am végül is győznie kell az igazságnak, helyesebben annak a koncepciónak, mely a busfeketei agyak zsigereiben neyrth otthont — s ennek következtében nyert otthont — s ennek következtelmese ifjú karjaiba, akit az első számú, tehát már öregedő demont erre az alkalomra szintén sztrárrá képez ki.

Általában a darabban mindenki sztrá s olyan hatást tesznek, mintha valame-lyik színházi érdeklettség szekszuálpszichológiai folyóiratának összes számaint kívülről tanulták volna be.

Mindéz valóban elragadó, annál is inkább, mert a különös és megható história a szokott szinpadit fordulatosággal van megkonstruálva. Sekélyes, lapos szellemességek tarkítják a szöveget, ugynevezett „bemondások“, melyeken a „hálás“ publikum annál is inkább jól mulatott, mert tetszett nekik a hálátlan ság.

Csak azt nem értjük, hogy olyan magas művészi értékű darab után, mint a „Volpone“ volt, — mely bár szintén vigjátékként volt feltüntetve a szinpadon, mégis a szellemesség és az emberábrázolás legértékesebb kvalitásait csillogtatta — miért volt szükség egy ilyen kvalitástalan és a mozioperettfilmet művészi mozgó vigjáték előadására? A közönséget immár nem vonzzák ezek a lapos semmitmondások: a szinpadtól, különösen kisebbségi viszonylatban, egészen más várunk, főleg művészetet, rendezési precizitást és mulattatva a élénkítő, vagy oktatva megrázó szinpad alkotásokat.

Az előadás természetesen jó volt, mert színészeink kitünőek s a legjobb művészi produkcióra volnának képesek, ha mint a Volponeban kiváló rendezői kéz fogná össze őket. Poór Lili pompás volt az öregedő színésznő szerepében, minden kvalitása teljes fényében bontakozott ki. Mellette Tóth Elek excellált s a többi szereplők is, így Benes Ilona és a kellemes megjelenésű Vass Piri is a legjobb igyekezettel és ráteremttséggel járultak hozzá az előadás sikeréhez. (s. l.)

A kínai kormány cáfolja kínai csapatoknak a japánokhoz való átállást

London, március 2. Nankingból cáfolják a kínai csapatok átállásáról Tokióból terjesztett híreket.

Egyidejű jelentés szerint a japán-mandszuri haderők Jeholban elfoglalták Wu-Kung-Fut. Március 6-án a mukdeni rádióállomás mikrofonja előtt rádióportot olvasnak be a jeholi harcokról.

Az elrabolt Boetcher bankárt szabadonbocsátották a banditák

Newyork, március 2. Charles Boetcher bankár, Hoover barátja, akit néhány héttel ezelőtt banditák Kansz Cityből elraboltak, a gonosztevőknek lefizetett 60 ezer dollár váltságdíj ellenében visszatérhetett családjához Kansz Citybe.

Purimi egyfelvonásosok

Solem Alejchem, Szabó Imre, L. Kobrin. Minden egyfelvonásos jogdíjjal együtt 150—200 lej. Jiddisből fordított 3 felvonásosok legdíjjal 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályánál Cluj, Str. Barza L. Pop 10.

Ma ság

Bucure m...
teszi, hog...
gitják a...
gítására...
tés van...
érdek és...
Másik i...
kal bizon...
ben igazs...
földadól...
Zelea C...
be a vasg...
Luca lib...
pott vála...
ben betér...
Ebner z...
ra hozzá...
számos b...
megyébe...
pék eseté...
mely szer...
vajt szab...
vallott pé...
gős vizsgá...
Ugyanó...
viti keres

Dr. Mar...
pellációt...
terhez...
Fővárosi...
tes tudós...
lozsvári...
szeszadós...
jelentése...
ruár 25-é...
lyen sértő...
használt...
bek közöt...
általában...
lenléjük...
ket az áll...
visszaúta...
tárgyalá...
ur állítá...
tiszemítiz

—Eltek...
statistika...
nemesak...
hajlamuk...
arányosá...
ben az átl...
engedheté...
ság egy ta...
litásokat...
nép ellen...
ságtalan...
hogy agó...
senek a la...
ben és sem...
a nyugalo...
oly nagy...
Fölös...
nines egy...
száiban, a...
akik azzal...
módon meg...
tárt. Sőt ki...
den ilyen...
lőknak biz...
jes szigorá...
gyen is az...
senkinek...
dem tehát...
van-e tud...
sciről és h...
nek a való...
ket szándé...
sekkel szem...
lenek a bir...
mert a bir...

A legolcsóbb...
Genius...
mely 1618 h...
cikket, 800...
tajmaz. Az...
helyett 120...
szomban kötv...
könyvosztály...
kötés (20...
lett (bélvez...

Marton Ernő meginterpellálta az igazságügyminisztert Colfescu antiszemita kirohanásai ügyében

A zsidó képviselő elégtelent kért az ügyész sértésekért

A kamara megkezdte a szigorított rendtörvény vitáját

Bucuresti-Bukarest, március 1. A kamara mai ülésén Réthy Imre szóvá teszi, hogy az erdélyi nagymalmok drágitják a lisztet, ami a kenyérárak drágitására vezet, mialatt mindenütt lépi a spekulációt letörni államérdek és a sürgős beavatkozás jogosult.

Másik interpellációjában számadatokkal bizonyítja, hogy Udvarhely megyében igazságtalanul állapították meg a földadóalapokat.

Zelea Codreanu interpellációt jelent be a vasgárda üldözése miatt.

Luca liberális tiltakozik, hogy nem kapott választ az új városi tanácsok ügyében beterjesztett interpellációjára.

Ebner a belügyminiszter tudomására hozza Opris szubkomiszár esetét, aki számos brutalitást követett el Suceava megyében. Felolvassa Moses Lerner pék esetéről felvett jegyzőkönyvet, mely szerint a pék által feljelentett tollvált szabaddalra helyezték, míg a kárvallott péket súlyosan megverték. Sürgős vizsgálatot kér.

Ugyanő interpellál azután a csernovitzi kereskedelem nehézségei miatt.

Marton Ernő interpellációját Colfescu antiszemita kirohanásairól

Dr. Marton Ernő a következő interpellációt intézi az igazságügyminiszterhez:

Fővárosi és kolozsvári lapok részletes tudósításokban számoltak be a kolozsvári törvényszék előtt folyó monstros szeszadócsalási per főtárgyalásáról. Lapjelentések szerint Colfescu főügyész február 25-én tartott vádbeszédében mélyen sértő állításokat és kifejezéseket használt a zsidó néppel szemben. Többek között azt mondotta, hogy a zsidók általában hajlamosak bűnözésre és jelenlétiük társadalmi veszélyt jelent. Ezeket az állításokat a védelem nyomban visszautasította, sőt az egyik védő a tárgyaláson kijelentette, hogy Colfescu állításai nem egyebek közönséges antiszemizmussal.

Az igaz bíró kötelessége

— Eltekintve attól, hogy a bünygyi statisztika adatai szerint a zsidóknak nemcsak, hogy nincs speciális bűnöző hajlamuk, de ellenkezőleg, részvételi arányszámuk a legtöbb bűnözési nemben az átlagon jóval alól marad, megengedhetetlennek tartjuk, hogy a bíróság egy tagja igazságtalan és sértő állításokat közzéteszen meg egy egész nép ellen. Az ilyen alaptalan és igazságtalan vádak csak arra alkalmasak, hogy agodalmat s bizalmatlanságot keltsenek a lakosság egy tekintélyes részében és semmiesetre sem járulnak hozzá a nyugalom helyreállításához, amire oly nagy szüksége van az országnak.

Fölösleges hangsúlyoznom, hogy nincs egyetlen tisztességes ember az országban, aki védelmébe venné azokat, akik azzal vannak vádolva, hogy bűnös módon megkárosították az államkincstárt. Sőt kijelentem, hogy elítélünk minden ilyen törekvést és ha a vádak valóban bizonyulnak, ugy a törvény teljes szigorát kell alkalmazni. Bármi legyen is azonban a törvényszék döntése, senkinek nincs joga általánosítani. Kérem tehát az igazságügyminiszter urat, van-e tudomása Colfescu ur kijelentéséről és ha a lapjelentések megfelelőnek a valóságnak, milyen intézkedéseket szándékozik tenni az ilyen kilengésekkel szemben, amelyek összeférhetetlenek a bíró magas szociális hivatásával, mert a bírónak politikai szenvedélyek

A legelőkelőbb magyar lexikon a

Genius Kis Lexikon, mely 1618 hasábján 110.000 sorban 40.000 cíket, 800 ábrát, 64 képmellékletet tartalmaz. Az 1932-es kiadás ára 545 lej helyett 120 lej fizve, 150 lej egész vásárláskor. Kapható az Uj Kelet könyvszertárában az ország és portó költség (20 lej) előzetes beutalással, vagy utánvétellel.

főjött kell állania és az igaz bírót hivatása gyakorlása közben csakis a legszigorubb objektivitás vezetheti.

Napirenden Goiceanu lupista élesen támadja a Marzescu-törvény módosító javaslatát. Szerinte először a felülről

jövő anarchiát kell megszüntetni, azután magától megszűnnek a rendzavarók.

Ion Zelea Codreanu szerint a törvény a szabaddalra helyezőket védi és a nemzeti szervezetek ellen irányul.

Feloszlatják a nagyváradi tanácsot a kommunista tagok letartóztatása miatt

Böszörményi Emil intervenciója a letartóztatott tanácsosok szabadlábra helyezése érdekében

Oradea-Nagyvárad, március 1. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy Nagyváradon a városi tanács kommunista tagjai közül hatot a rendőrség letartóztatta. Ebben az ügyben izgalmas interpelláció is hangzott el a városi tanács ülésén, a tanács azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy minden politikát kikapcsolva, csak humanitárius szempontból foglalkozik a kérdéssel.

Dr. Böszörményi Emil, a városi tanács szociálista tagja ma délután felkereste Popovici vármegyei prefektust,

akit arra kért, hogy interveniáljon a letartóztatott tanácsosok szabadlábra helyezése érdekében.

Itt említjük meg, hogy Pelle János tanácsos nyilatkozatot adott a nagyváradi sajtónak, amelyben kijelentette, hogy tudomása szerint Crisan Emil erdélyi alminiszter a napokban Nagyváradra érkezik, hogy a tanács feloszlatását megejtse. A városi tanácsot azért fogják feloszlatni, mert a kommunista tagok letartóztatása miatt a tanács elvesztette határozatképességét.

Ha a gyermekeknek nem távolítjuk el alaposan a fogakról az ételmaradékokat kifejlődik a fogakon a fonálalaku gombák zöld lerakódása és ennek

következménye a fogak romlása. Tehát már a gyermekek fogait is gondozni kell

ODOL-
fogpéppel.

Az ODOL-fogpép nagymennyiségű kolloid alkatrészt tartalmaz és ezért alaposan megtisztítja a fogakat, megszabadítja őket mindenféle kellemetlen szagtól, festékanyagtól és tisztatlanságtól.

A kolozsvári Zsidó Párt a községi választások frontján

Dr. Kertész Jenő nyilatkozata a kartellista győzelmi kilátásairól és a zsidó tanácsos jelöltek programjáról

Cluj-Kolozsvár, március 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsidó Párt hatalmas propaganda tevékenységet folytat a március 6-ki községi választás alkalmából és nemcsak a párt vezetősége, de a választók széles tömegei is mindent elkövetnek, hogy a kartell lista győzelmére kerüljön.

Munkatársunk ma felkereste dr. Kertész Jenőt, a Zsidó Párt kolozsmegyei tagozatának elnökét, hogy nyilatkozatot kérjen tőle a Zsidó Párt választási akciójáról és a zsidó jelöltek városi programjáról.

A legideálisabb kartell

Arra a kérdésünkre, hogyan ítéli meg a kartell-lista esélyeit, Kertész dr. így válaszolt:

— Ha a józanság fogja uralni a választásokat, elképzelhetetlen, hogy a kartell lista ne fölünyesen győzzön és mind a 36 emberét be ne vigye. Csúpan azon mulik minden, hogy a kartellirozó öt párt minden embere kivegye szavazó-

jegyét és éljen vele. Oly szerencsés ezen öt demokratikus párt összetalálkozása, hogy még a legsikerültebb ellenpárti alakulatok sem vehetik fel sikerral a küzdelmet.

Hiszen a nemzeti parasztpárt, a három erdélyi kisebbség és az európaszerte áldozatkészséggel és heroikus józansággal dolgozó, együttműködő szociálisták a legideálisabb kartellt alkotják.

A választó tömegek kapcsolata a városi adminisztrációval

— Milyen programmal indulnak a választásba a Zsidó Párt jelöltjei?

— Végre először jutottunk el — felelte Kertész dr. — ahhoz az előzetes megállapodáshoz, melyet intézményesen ki fogunk építeni, hogy ugyanis a kartell be lépett pártok rögtön a választás effektuálása után megalkotják állandó intézőbizottságukat, mely permanens szerve lesz az öt pártnak és állandóan irányítja és ellenőrzi a városi tanácsba

küldötteit. Ebben az intézőbizottságban aztán részt fognak venni minden pártból a legalkalmasabbak egy delegációja és így először fog alkalom adódni, hogy a nagy tömegek közvetlen kapcsolatba kerüljenek a városi közigazgatás vezetésével. És ez még racionálisabb lesz, mert nem csupán saját kiküldötteit írnyitja és ellenőrzi, hanem mind az öt párt képviselőit.

— Első teendőnk lesz a politika kiüzése a közigazgatásból. Ezzel karöltve a legelső vonalba állított programunk a költségvetés lényeges leszállítása és a tisztviselői költségek méltányos leépítése. Nem lehet a város csúpan azért, hogy annyi száz tisztviselőt tartson el.

A megoldandó problémák

— Végre komoly súlyt kell fektetni a kisebbségek érdekeinek komoly védelmére. Mert a kisebbségek alkotják a lakosság túlnyomó többségét és az öök érdekei mindig háttérbe szorultak: akár a csatornázás, akár a vízvezeték, akár a közeli és távoli külvárosok utcaburkolata, tisztán tartása kerül szóba.

— Meg kell oldani végre a városi kórház kérdését is, mert a klinika nem betegét, hanem betegségeket keres és vesz fel. A klinika tanintézet és nem humanitárius alakulat. A nagy kisebbség tömeg nem képes szanatóriumokba vonulni és a klinikára mindenki még sem vehető fel.

A kisebbségi iskolák segítése

— Végre először meg fogjuk oldani a polgári egyenjogúság alapján a kisebbségi iskolák segítését is. Mert még sem megoldás és semmiesetre sem tűrhető tovább, hogy néha-néha a kisebbségi iskolák is kapjanak átlagban 5-6 százalékot abból az alából, melyből 95 százalékot az állami iskolák kapnak.

— Egy komoly tervgazdaság kell a városi vezetés részére. Mert ez a kapkodás évről-évre egy cikk-cakkot produkált csúpan, amely a zsákúccákba vezetett. Minden új primár és alprimár egy csodadoktor volt és a sajtó és tanács tapsai közt bizonyították be a zse niálisan mondott alprimárokkal és tanácsosokkal együtt, hogy sikerült a közel 100 milliónyi költségvetést kimeríteni és eredményt null auf null volt.

A választók kötelessége

— Ha már egyszer az öt párt egymásratalált és ily nehéz időkben a józanság képes volt gyökeret verni, hiszek komolyan az új tanács jövőjében és sikereiben. Hiszek, mert a nép közvetlen irányítása és ellenőrzése mellett fog dolgozni és a bürokrácia l'art pour l'art elveszti jelentőségét.

— Így is lesz, ha a nép is így akarja, ha a választók annyi sok ezere teljesíti kötelességét, hogy megmondja akaratát. Nem kívánunk többet tőle, minthogy mindenki, de kivétel nélkül mindenki vegye ki az utolsó napokban igazolványát és mindenki szavazzon. Azt a kétszer 15-20 percnyi áldozatot tegye meg magáért és a város jövőjéért.

— A zsidó kisebbségnek különösen érdeke, hogy kevesebb adót fizessen, a költségvetés leépítésével, hiszen ő fizeti az adók nagyrészét. Különösen érdeke, hogy a kisebbségi iskolák arányos részt kapjanak, hiszen az ő iskolái vannak a legnagyobb veszélyben. Az ő érdeke, hogy a nagy tömegek állandó részvétele biztosítsák, mert a zsidó mindig szennvedélyesen érdeklődött a közügyek iránt. Az ő érdeke, hogy a kisebbségek ügyét végre felkarolja a város, mert a sors a zsidó tömegből tengődő kisebbségeket csinált.

A bukaresti hadtestparancsnokság hivatalos jelentése a grivical áldozatokról

Bucuresti-Bukarest, március 1. A II. hadtest parancsnoksága a közönség tudomására hozza, hogy a grivitali műhelyben a rend helyreállítása alkalmával február 16-án és 17-én 3 halott volt a kórházba szállítás ideje alatt 2 sebesült meghalt és később még 2 súlyos sebesült hunyt el. A halottak száma tehát összesen 7. A súlyos sebesültek száma 10, akik az gyógyulás után vannak. A halottakat a Ghencea-temetőben temették el az áldozatok családjainak jelenlétében.

Ez az igazság és minden más verzió amelyet terjesztgetnek, csak az az intenciót szolgálja, hogy a közrendet zavarja.

A II. hadtest parancsnoksága: Uica tábornok.

HIREK

— Ujabb földlökések Németországban. Berlinből jelentik: Baden és Württemberg több pontján újabb földlökések voltak érezhetők. Károkat a földrengés nem okozott.

— Uj főtítkárt kap a francia külügyminisztérium. Párizsból jelentik: A külügyminisztérium új főtítkára a betegkedése miatt nyugalomba vonuló Berthelot helyett A. Leger meghatalmazott miniszter lett, aki ez alkalommal megkapta a nagyköveti fokozatot. Leger a napokban bevonul a Quai d'Orsayra.

— Lengyelország is gyarmati mandátumokat igényel. Varsóból jelentik: A lengyel szenátusban felhívták a kormányt, hogy a gyarmatokra vonatkozó mandátumok legközelebbi felosztásánál igényeljenek Lengyelország részére is gyarmati mandátumot.

— Felmentették a kémkedéssel vádolt Cucu Joan falusi jegyzőt. Cucu Joan egy biharmegyei magyar falunak a jegyzője régóta volt ellenséges viszonyban Nagy Árpád segédjegyzővel. Ennek az ellenségeskedésnek lett az eredménye az, hogy még ezelőtt három évvel kijelentette a jegyző, hogy vagy a segédjegyző távozik, vagy ő. Természetesen a segédjegyző volt kénytelen az iroda szolgálatából kilépni. Réá néhány hónappal a jegyzőségéből eltűnt egy csomó fontos katonai okmány. Miután az irodában a jegyzőkön kívül sokan megfordultak, nagyon nehéz volt megállapítani, hogy kinek állt érdekében az okmányokat eltüntetni. A hadbírósg ma ítélkezett az ügyben s kihallgatta Nagy Árpád segédjegyzőt, aki eskü alatt vallotta, hogy nem tud semmit az okmányokról, mivel hogy ő még az okmányok eltűnése előtt jóval kilépett. Majd kihallgatták Sebes Mihály falusi rendőrt, aki nem tud semmit az okmányokról. Tamási Sándor viszont azt mondja, hogy ő sokszor látta a jegyzőt éjjel is dolgozni, de nem hinné, hogy a jegyző lett volna az okmányok elsikkasztója. A védő azzal érvelt, hogy ha a jegyző kémkedni akart volna, nem kellett volna az eredeti okmányokat elsikkasztania. Rövid tanácskozás után a bíróság felmentő ítéletet hozott.

— Fiatal anyáknak Koprok vértisztító hasajtó csokoládé.

— Mélyen lecsökkent a német export. Berlinből jelentik: 1932-ben az import 4.7 az export 5.7 milliárd márka volt. 1931-ben a kötött gazdálkodás kezdetének évében a behozatal 6.7, a kivitel 9.6 milliárd és 1930-ban az import 10.4 s az export 12 milliárd márka értékű volt.

— A brünni felkelés két szervezőjét kiadták Csehszlovákiának. Kikindáról jelentik: Kobsineket és Gaidlt az emlékeztetés brünni puccs két Jugoszláviába menekült vezérének kedden délben Zombolyánál átadták az ott várakozó csehszlovák titkosrendőröknek. A két puccsistát, akik a felkelés után Mariboron keresztül Jugoszlávia területére léptek a fél 11-es Simplon expresszen hat detektív hozta Szplitből Kikindára. Amikor a puccsisták megtudták, hogy kiadják őket Csehszlovákiának, rosszulletet szimuláltak, de a detektívek nem tágitottak mellőlük. Az átadásnál négy csehszlovák rendőrtiszt volt jelen, akik Románián keresztül Prágába kísérték Gaidlt és Kobsineket.

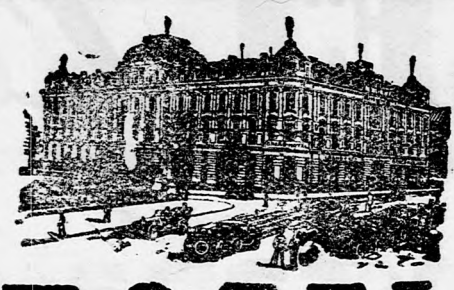
— Háromszázezer dinárt nyert sorsjegyével egy belgrádi bankszolgá, aki rosszul lett, amikor a nagy bankjegyesmagot a kezébe kapta. Belgrádból jelentik: Az állami osztályosorsjáték legutóbbi húzásán az egymillió dináros prémiummal a 10.196 számú sorsjegyet húzták ki. Eddig még nem tudták megállapítani, hogy ki a szerencés tulajdonosa ennek a sorsjegynek. A kisebb nyeremények közül kétszázézer dinárt egy daruvári tanítónő nyert, háromszázézer dinárt pedig egy belgrádi bankszolgá, aki amikor átadták neki a nagy köteg ezerdináros, rosszul lett, reszketni kezdett és úgy kellett kitérgetni a pénztárteremből.

— A KKASE tagok figyelmébe! Ezúton értesítjük összes tagjainkat, hogy az unitárius kollégium tornatermének padlózása munkálatai befejezést nyertek és a tréningórák újból megkezdődtek. — Március hó 5-én, vasárnap d. e. 11 órakor a tornateremben taggyűlést tartunk a tervezett sportünnepély és tán mulatság részleteinek megbeszélése végett. Kérünk minden tagot, hogy pontosan megjelenjen szíveskedjék. Róza Mór elnök.

Bukarestben

GRAND

Calea Victoriei No. 11.

HOTEL

A legmodernebb, a legközpontibb fekvésű, a legelősebb szálloda. — Szobaárak: 130 lejtől kezdve.

Felhívás a zsidó választókhöz!

Felkérjük a zsidó választókat, hogy a közelgő községi választásokra való tekintettel, választói igazolványukat a legrövidebb időn belül szerezzék be.

1. Mindazoknak, akiknek „Carnet de Identitate”-jük (a város által kibocsátott választási könyvecskéjük) van, azokat láttaoztassák 1933-ra.

2. Azok pedig, akik „Carnet de Identitate”-vel (választási könyvecskével) még nem rendelkeznek, egy régi szavazócedula alapján a Zsidó Párt utján fénykép és díjmentesen szerezhetik meg a könyvecskét, amely szavazóigazolvánnyal szolgál aválasztásoknál.

Ugy a láttaozás, mint a Carnetek kiadása a Primaria 30-as számú szobájában történik.

A Zsidó Párt irodája (Főtr 19., I. emelet) naponta d. u. 4-7-ig áll a választók rendelkezésére.

Angorában gazdasági egyetemet létesít a török kormány

Angora, március 2. A török kormány mindent elkövet, hogy megteremtse a modern Törökországot. Törökországban a mezőgazdaság még kezdetleges állapotban van és ezért Muhlih földművelésügyi miniszter kezdeményezésére a török kormány elhatározta, hogy Angorában mezőgazdasági egyetemet állít fel.

A mezőgazdasági egyetemnek négy fakultása lesz: természettudományi, mezőgazdasági, állatorvosi és mezőgazdasági technikai, amelyeken összesen huszonkét rendes tanár fog előadásokat tartani. Eddig már tizenkilenc tanárt szerződöttetett a török kormány és az új mezőgazdasági egyetem tanárainak

nagyrésze német tudósokból kerül ki, akik már eddig is, mint gazdasági szakértők a török kormány meghívására Törökországban dolgoztak. A berlini török nagykövét felkereste dr. Falke titkos tanácsost, a leipzig mezőgazdasági egyetem volt rektorát, akinek felajánlotta az angorai mezőgazdasági egyetem rektori méltóságát. Dr. Falke titkos tanácsos a meghívást elfogadta és a legközelebbi napokban elfutazik Angorába, hogy az új török egyetem szervezésének munkáját irányítsa.

Az angorai mezőgazdasági egyetemet október 29-én, az új török állam alapításának tizedik évfordulóján fogják ünnepélyesen megnyitni.

— Javulás állott be Cermak csikágói főpolgármester állapotában. Londonból jelentik: Newyorki jelentés szerint Cermak csikágói főpolgármester állapotában javulás állott be. Az orvosok, akik már feladtak minden reményt, most már biznak abban, ha semmi komplikáció közbe nem jön, hogy Cermak felépül.

Napi fáradtságát, gondját elfelejti, ha fürdőjébe Velosa pezsgő fenyőtablettát tesz.

— Zágrábban munkanélküli tüntetés volt. Zágrábból jelentik: A diáksztrájkot munkanélküliek tüntetésekre használták ki. A város több kerületében revolverlővésekkel árasztották el a rendcsináló karhatalmat. Számos letartóztatás történt.

— Az ohioi államügyész vád alá helyezte a szökésben levő Samuel Insullt. Newyorkból jelentik: Az ohioi államügyész vád alá helyezte a szökésben levő Samuel Insullt, valamint a volt csikágói Insull-koncern 16 igazgatóját részvényeseik kárára elkövetett csalás, hamis látszatok és posztalások miatt.

— Az ir képviselőház megszavazta az angol királynak teendő hűségessé ki-küszöbölésére irányuló javaslatot. Londonból jelentik: Az ir képviselőház 75 szavazattal 26 ellenében elfogadta az angol királynak teendő ir törvényhozói hűségessé kiküszöbölésére irányuló kormányjavaslatot.

— Uj személyek kerülnek a washingtoni, londoni és moszkvai francia követésekre élére. Párizsból jelentik: A Paris Soir szerint a washingtoni, londoni és moszkvai francia nagykövetségek élére új személyiségek kerülnek.

— Elbucsuztatták Walter Edge párizsi amerikai nagykövetet. Párizsból jelentik: A párizsi amerikai-angol sajtószervezet Walter Edge párizsi amerikai nagykövet bucsuztatására dezsónét rendezett, amelyen megjelent Daladier miniszterelnök is.

NAPRÓL NAPRA

Aberlini Stadttheater igazgatója, Herbert Marischka leszerződöttette a színházhoz Evelyn Holt népszerű német filmszínésznőt, akinek Amerikában hangosfilm nagy sikere voltak. A színésznő még ebben a hónapban megkezdte működését a Stadttheaterben.

A svéd jég-hokkicsapat március 3-tól Davosban, Zürichben, St. Moritzban, Prágában és Troppauban fog vendégszerepelni. A turát a csapat 11-én fejezi be.

A Lufthansa bemutatta a sajtó képviseleinek a legújabb típusú gyorsrepülőgépeket, amelyek most már rövidesen forgalomba fognak kerülni a London és Róma felé vezető német légi utvonalaikon. Ezekkel a két ötszáz lóerős motorral felszerelt gépekkel az utas három óra alatt Berlinből Londonba s négy óra alatt Rómába juthat. A gépek teherbírósága két főnyi személyzetten kívül öt-öt utas.

Megindult a közvetlen telefonforgalom Berlinből a fülöp-szigeti Manillával. Háromperces beszélgetés díja Berlinből 120 márka.

EGYESÜLETI ÉLET

— Oneg Sabbat. A kolozsvári Mizrahi ifjúsági szervezet e heti Oneg Sabbatján, Regele Ferdinand 52. sz. alatti tanácssteremben 8 órai kezdettel, Kasztner Rezső: Al- és igazi próféták címen tart előadást, melyre vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— Nagyszabású purimest március 11-én. A kolozsvári Aviva-Barisszia, a Wizo és a többi cionista szervezetek f. hó 11-én nagyszabású purimestet rendeznek a Newyork kávéház termeiben. Az estély nem lesz sem jelmez, sem álarcos, mint ahogy a meghívók hirdették, ezzel szemben a rendezőség minden előkészületet megtett a purimest fényes sikerének biztosítására.

— Elmarad az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző bálja. A március 4-én az iparkamara dísztermében megtartani tervezett zsidó diákbált a hatóságok a husvét előtti bójt elrendelése miatt nem engedélyezhették. A kolozsvári zsidó társadalom reprezentánsaival folytatott beszélgetések során az a vélemény alakult ki, hogy a mai viszonyok között sem alkalmasak bál rendezésére és biztosították a zsidó diákságot, hogy az elmaradt bál jóváleért kárpótolva lesznek, mert mindazok a diákság sorsáért aggódó hölgyek és urak, akik a bálon megjelentek volna, eljuttatják majd a diáksegélyzőhöz a bál mulatságra szánt és ott improduktíve felhasznált összegeket. Fogják ezt tenni annál is inkább, mert mindenki előtt ismeretes, hogy az így eljuttatott összegek 100 zsidó diákot ellátó menza szükségleteit fedeznék. Ezek a vélemények, amelyek feltételül döntöek Kolozsvár zsidó társadalmi életében, arra indítják az E. Zs. D. vezetőségét, hogy a bál sajnálatos elmaradásának közlésével egyidejűleg azzal a kérelemmel forduljon a bálra készült hölgyekhez és urakhoz, hogy juttassák el a bálra szánt összegeket az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző irodájába. (Cluj. Str. Filipescu, volt Szentlélek ucca 6.)

— A marosvásárhelyi Wizo nagyszabású műsoros bálja. Az előkészületek már hetek óta folynak s minden jel arra mutat, hogy ez az estély valóban magasan felül fogja mulni a kisvárosi rendezvények nivóját. A nézőteret bárrá alakítják át, a színpadon pedig revü formájában mutatják be a tánc történetét Vásárhely legjobb táncosai. A rendezvény iránt városzerte óriási az érdeklődés, mert a rendező gárda már előre biztosítja a sikert.

— Az Erdélyi Kárpát Egyesület március 5-én, vasárnap este fél 9 órakor a román főgimnázium dísztermében hangversenyt rendez. Az estély műsorán szerepelnek: Kemény Kató báróné dalokkal, Zsizsmann Rezső zongorakísérete mellett, Paull Gyula zongoraszóval, a Kolozsvári Koncert Szalonzenekar a műsor első és második részében, gr. Wass Albert saját novellájával, dr. gr. Logothetti Orest, az EKE elnöke „Külföldi emlékek” címen meséket ad elő és végül dr. Sasi Nagy László, kinek hegedűjátéka cigányzenekar kísérettel fejezi be a nívós hangversenyt. Műsorváltás kötelező.

UJKELET Legújabb hírek

Hitler rohamcsapataival akarja leterrorizálni ellenfeleit a választásokon

Puccsra készülnek a nemzeti szocialisták? A külföld hatalmas ellenszennel fogadta a Hitlerék fehér terrorjáról szóló híreket. A hajszá kiterjedt a szociáldemokratákra is. Göring rádióbeszéde. Fosztogatnak a náci rohamcsapatok

Hatalmas tömeg tüntetett Berlinben Hitlerék ellen

Berlin, március 2. Németországra a hitleri fehérterror atmoszférája nehezedik. S bár Hitlerék arra való hivatkozással kezdték meg terrorjukat, hogy a birodalmi gyűlés palotáját kommunisták gyújtották fel, akik március 6-ra a prole-tár-diktatura kikiáltását tervezték, mégis minden jel arra vall, hogy ez csak ürügyül szolgál számukra a választások eredményének befolyásolására. Ezt bizonyítja az a körülmény is, hogy terrorakciókat a szociáldemokratákra és a baloldali polgári pártokra is kiterjesztették.

Nemcsak kommunisták száza, sőt ezreit veszi körítetbe, hanem a szocialistákat is, akiknek vezetői közül számosan távoztak el már eddig is külföldre. Külföldi lapok megbízható értesülése szerint a birodalmi gyűlési palota felgyújtása is kimondottan hitlerista agent provokatórik munkája volt, akik ezzel akartak ürügyet szolgáltatni a kormányának arra, hogy féktelen terrorját erkölcsi igazolásokkal támasztassa alá.

A kormány sötét terveinek egyik bizonyítéka az is, hogy a Liebknecht-házban foglalt kommunisták iratok tartalmának közzétételével azzal az indoklással szabotálja el, hogy nem akarja a kedélyeket izgatni.

A mozgósított náci terrorcsapatok

A kormány sötét választási terveinek, illetőleg a választások tisztaságának megakadályozására irányuló törekvéseinek egyik legkirívóbb dokumentuma az a rendelkezés, mely szerint a választások előestéjén szolgálatra hívják be az úgynevezett kiegészítő rendőrséget, amelynek tagjai a náci rohamcsapataiból és a Stahlhelm terrorlegényeiből állnak. Számuk a kiadott rendelet szerint nem haladhatja meg a rendőri karhatalom létszámát. A kiegészítő rendőrség összetétele ötven százalékos nemzeti szocialista rohamcsapatból, harminc százalék védőosztagból és husz százalék Stahlhelm. Düsseldorfban már tegnap este felfegyverezték a segédrendőrséget, a személyzet riadó-készültségben marad a választások befejezése utánig.

Göring mosakodása

Egyébként a kommunisták üldözése rendszeresen tovább folyik. A kommunista képviselők legnagyobb része fogságban van. Berlini lapok szerint a letartóztatottak között van Erich Mühsam író is.

A rendőrség nyomozásának adatai szerint a terrorista puccszervezetek szellemi vezére Münzenberg kommunisták között van Erich Mühsam író is.

Ujdonság! Ujdonság!
JOSEPH ROTH

HIOB

c. regénye.
Ara 84 lej

Heine óta még egyetlen író sem dolgozott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és melankolus nyelven, olyan feledhetetlenül megkapó szép képekben, az élmény akkora tűzéssel és mélységgel, mint Joseph Roth „HioB” c. regényében. Kapható az Uj Kelet könyvostályában az összeg és portóköltség előzetes behirdetése mellett (bélyegben is) vagy utánvételt.

nista lapkiadó volt, akit azonban még nem sikerült letartóztatni, mert nyomtalanul eltűnt.

A letartóztatott kommunisták kihallgatása egyébként folyik. Egyrésztüket átszállították Moabitba. A letartóztatottak között sok a külföldi kommunisták. Ujban Langner birodalmi gyűlési képviselőt vették őrizetbe.

A letartóztatásokkal kapcsolatban Göring

ring tegnap rádióbeszédében hangoztatta, hogy a kommunisták székházának lezárása indokolt volt s a szélsőséges elemekkel szemben fenforog a teljesen szigorú fellépés szükségessége. A Karl Liebknecht-házban terrorselekményektől kísért lázadás tervei jutottak a hatóságok tudomására. Sajnos, a bizonyítékokat állambiztonsági okokból egyelőre nem bocsáthatják közre.

A terrort az egész országra kiterjesztik

Frick dr., birodalmi belügyminiszter tegnap éjfélig tárgyalta az egyes országok megbízottjaival a szükségrendelet azonnali végrehajtásáról. Ennek eredményeképpen Szászországban, Mecklenburgban, Bajorországban, Braunschweigben is megkezdtek a kommunisták elleni hajszát.

Mecklenburg területén a kommunisták párt szászhusz körletit alkalmazottját és vezetőjét letartóztatták. Münchenben a rendőrség husz kommunisták szervezet helyiségében tartott házkutatást. Nagymennyiségű propaganda nyomtatványt foglaltak le a forradalmi szakszervezet irodájában. Két embert letartóztattak. Később letartóztatásba került egy Berlinből Münchenbe küldött kommunisták kurír is. Augsburgban terrorselekmények tervét leplezték le. A munkásokonban tartott házkutatás felforgató tendenciájú iratok lefoglalását eredményezte. Nürnbergben a kommunisták párt irodá-

ban volt házkutatás és személymotoszás. Közölték a kommunistákkal, hogy csütörtökre tervezett gyűlésüket már nem tarthatják meg.

Braunschweig kormányai a kommunisták sajtó és más nyomdai termékeken kívül betiltotta a szocialista sajtót is. A kommunisták és szociáldemokraták összes szervezetein kívül tilosak a birodalmi lobogószövetség és a vasfront gyűlései is.

Az alsósziléziai Saganban a szociáldemokrata munkásokonban is házkutatást tartottak, amelynek során fegyvereket, municiót és vasbotokat találtak.

Hét szociáldemokrata letartóztatásba került. Egyidejűleg Lipse szocialista érelmű rendőrfőnökét a tegnap életbeléptetett új szükségrendelet alapján eltávolították a rendőrség éléről.

Bajorország élére nem kerül birodalmi főbiztos

Tegnap Hitler és Helt dr. bajor miniszterelnök megbeszélést folytattak, amelynek eredményeképpen valószínűnek látszik, hogy Bajorország élére nem neveznek ki birodalmi főbiztos. Ennek fejében a bajor miniszterelnök Berlinből utasította a bajor hatóságokat, hogy Bajorország egész területén tiltsák be a kommunisták sajtóorgánumok megjelenését, kobozzák el a röpecdulákat és plakátokat és ne engedélyezzenek egyetlen kommunistá felvonulást vagy gyűlést.

Megemlítésre méltó, hogy egyidejűleg a bajor kormány két nemzeti szocialista lapot is betiltott.

Egyébként Berlinben zárlatot rendeltek el az összes birodalmi gyűlési kommunisták képviselők napidijaira. Ma már nem vehették fel az illetményeiket.

Mialatt ezek a terrorisztikus intézkedések történtek. Hitler Hindenburg elnök német jelent meg kihallgatáson, aki után von Blomberg tábornok, hadügyminisztert fogadta a teljesen Hitlerék vizeire átevezett köztársasági elnök.

Egyidejűleg von Papen helyettes kancellár tegnap Münchenben járt és leadta névjegvét a kormány tagjainál, Schaarnagel főpolgármesternél és Paul Haber biborosnál.

A külföld és a német események

Franciaország, Anglia és a demokratikus országok kormányaiiban óriási megdöbbenést keltettek Hitlerék intézkedései. A francia baloldali sajtó éles támadásokat intéz a német kormány ellen. A Populaire nagy cikkben számol be a németországi eseményekről és azt hangoztatja,

hogy a németországi munkásságnak a megpróbáltatás óráiban éreznie kell az egész világ munkásainak és haladó embereinek tevékeny szolidaritását

Az angol sajtóorgánumok is teljes realitásokban közlik a németországi borzalokat. Ennek hatása alatt az angol alsóház ülésén Doothly képviselő kérdést intézett Sir John Simon angol külügyminiszterhez,

tud-e arról, hogy Hitler államcsínyre készít elő s hogy Hindenburg elnök élete ellen merénylet tervet hiúsítottak meg.

A külügyminiszter válasza a következő volt:

— Allandó összeköttetésben állunk berlini nagykövetségünkkel.

Ennél többet Sir John Simon nem akart mondani.

Csak természetes, hogy a külföldi sajtó és kormányok kedvezőtlen, sőt felháborodott állásfoglalása a hitleri terror ellen a birodalmi kormányok nem tesz. Eppen ezért a kormányhoz közelálló sajtó élesen támadja a párizsi Havas táv iratgyűnkéséget, amelyet „hamis” hírek terjesztésével vádol.

Tüntetések és újabb véres összetűzések

Minden terrorintézkedés ellenére a német munkásság állandóan tüntetéseken nyilvánítja igazságát. Tegnap este a berlini Bülow-téren, a Karl Liebknecht ház előtt tüntető tömeg verődött össze, mely a kormányt gyalázta. Karhatalmi erősitésekkel sikerült csak szétoszlatni a tüntetőket.

Egyes erdélyi sajtóorgánumoknak az a híre, hogy a tüntetés alkalmával

gépfegyverrel lőtték volna bele a tömegbe, egyáltalán nem nyert meg erősítést.

Ujabb jelentések szerint az éjszaka folyamán Schöneberg berlini kerületben a nemzeti szocialisták és kommunisták véres összetűzésének két súlyos sebesültje van.

Az északi kerületekben a kommunisták által látogatott vendéglőkben zajlottak le véres revolverharcok náci és munkások között. Egyik ilyen vendéglő tulajdonosját revolverrel súlyosan megsebesítették. Egyik alkalmazottja pedig halálos lövést kapott.

Rabolnak és fosztogatnak a náci rohamcsapatok

A centrupárti lapok szovátézik, hogy Poroszország több városában náci rohamcsapatok rendőrségi jellegű színelve, felelőtlenkednek

és pénzintézetek és magánosok ellen fosztogató akciókat vezetnek.

Ezzel kapcsolatban jelentik azt is, hogy a Borsenzeitung egyik cikkében arról számol be, hogy Alfred Kerr, a világhírű német író Párizsba utazott és állandóan ott fog letelepedni.

Ausztria és a menedékjog

Bécsben a nagy német parlamenti frakció több tagja felkereste Dollfuss szövetségi kancellárt és felkérték arra, hogy a kormány hathatós intézkedéseket fogadjon a Németországból várható politikai menekültek beözönlésével szemben. A szövetségi kancellár kijelentette a törvényhozóknak, hogy a menedékjog elvének épségben tartása mellett gondja lesz az ügyre.

Kedvezmény a pontos adófizelőknél

Bucuresti-Bukarest, március 2. A pénzügyminiszter rendeletet tervez az adóbejárással kapcsolatban. A rendelet szerint azok, akik adójukat negyedévenként pontosan fizetik, 5 százalékos adóelengedéssel részesülnek.

Ezzel szemben azoknak, akik az előirt időpontot nem tartják be, 10 százalékos késedelmi kamatot kell majd fizetniük.

Az adókövetés elleni fellebbezéseket a törvényszéknél kell majd benyújtani.

Az osztályorszájáték huzása

Az Iliescu bankház közli:

Az osztályorszájáték mai huzásán nyertek: 3 milliót 59.112, két milliót 75.936, 120 ezer lejt 66.684, 50 ezer lejt 25.718, 20 ezer lejt: 51.291, 76.798, 67.427, 74.952, 7593.

Háromszázötven millió feleleggel zárult február hónap

Bucuresti-Bukarest, március 2. Február hónapban az állam összes bevételei 1421 millió 664.379 lejt tettek ki, az előző hónapból átvitel 245 millió 949.379 lejt, összesen tehát az elmúlt hónapban 1.567.613.949 lejt állott rendelkezésre.

Ezzel szemben a kiadások voltak februárban:

A központi nyugdíjpénztár számára 137.000.000, a központi pénztár részére 173.549.089, a fővárosi fizetések 103.358.353, a vidéki fizetések 585.376.882 kuponok fizetése 26.160.978, a közhatalmosságok alapjára befizetés 200.000.000, külföldi kiadások 35.983.383, összesen 1.163.989.511.

Igy egyenleg maradt március 1-én 354.390.109 lejt.

— Egymilliárd frank kölcsönt vesz fel a belga kormány. Brüsszélből jelentik: A belga képviselőház felhatalmazást adott a kormánynak arra, hogy a gyarmatok pénzügyi igényeinek kielégítésére egy milliárd belga frank értékben kölcsönt vehessen fel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Új-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Taxa postală plătită în număr. No. 224.713-929
da Baron L. Pop
Telefon: 9-77.
Havonta 110, n
évre 600, egész
földre: Havont
félre 6, egész
détések díjszab
KELET” az e
ssidóság egyet
keink utányo
rás megjelölés

A német v előestéjén

Ez a vasárnap, nem olyan, nem olyan, den jóérszu cu va lesi a vála Vajjon mi. Normális kö zeti szocialistá nak a választás ne pusztulnia a Hitler és le fognak követni a választás no dályozzák.

Hogy ezt h a holnapi nap Megakadály gek szavazásá tások eredm felrugják-e a Csak egy d árnyéka egy 3 egére.

Ember kü

A mai tud a régiék. Vala az ismeretek és akinek több a nagyobb. Mi tás is átérték tudós, aki több let, aki biztos utját aki az a termel.

Ez rendjén fejlődés tempó esolódnia az é lágitania kell

De vannak hogy ma már életre, hanem az emberek, hanem önmag

Ilyen tudó aki Jénában e méleti fizika k koráig egyre e elégedett meg nak dolgozon népszerűsítésé fokkal is leszá lan ösztöneihe léseire szolgál a magnetizm irott művei számaóra olyan milyen jó reg feleségével tett el és mie na, barátaiho kezdő levelet i

„Ötven é együttlet utá dámsággal el denkit közösn jük őket, hog dámsággal g Anna Auebae

Az öngyvil menységéve örökre és a f el az érzeke halálában is k

Nem aka mában a tud követni nem atos élet, se az élet szom derü jöhet, d világba, azok küzdelem me valakit isten küzdés — a téka — a fele

Demokra

Hitler, az pénzelt bérg Németország és legihgad rendit.

Valóság vadsga az, ország felett